

SZTUKA URZĄDZANIA WNĘTRZ W TEORII

Przemysław Tomaszewski, Anna Wrzesień

Abstrakt

Kreowanie wnętrza określonego indywidualnym gustem i preferencjami estetycznymi klienta, wyznaczenie jego funkcjonalności, aranżacje i dekoracje zgodnie z zasadami sztuki projektowania. Takie założenia powinny przyświecać projektantowi. I tego powinniśmy od projektantów oczekiwać.

Aby przybliżyć słuchaczom sztukę urządzania musimy się zapoznać z podstawowymi aspektami, które składają się na całość.

1. KOLOR. Gdziekolwiek jest wpływ na odbiór, postrzeganie, reakcję początkową, emocje. Pewne układy barw najlepiej sprawdzają się we wnętrzach, nie istnieje bowiem zły kolor, są tylko złe kompozycje kolorystyczne.

2. OŚWIETLENIE. Światło jest niezbędnym czynnikiem kreującym przestrzeń. Zarówno w domu jak i w pracy oświetlenie wpływa na wygląd miejsca i na nasze samopoczucie. Należy odpowiednio dobrać oświetlenie do danego pomieszczenia, ze względu na wykonywane w nim czynności.

3. OTOCZENIE ZEWNĘTRZNE. Okna to obszar, gdzie wnętrze łączy się z otoczeniem zewnętrznym. Zapewniając dostęp światła i świeżego powietrza, dosłownie sprawiają, że pomieszczenia nadają się do zamieszkania, a ukazując świat zewnętrzny, stwarzają wrażenie przestrzeni i pozwalają nawiązać kontakt z przyrodą.

4. DEKORACJE. Dbłość o detal, przejrzystość formy to kolejne bardzo istotne zagadnienie w budowaniu, aranżowaniu przestrzeni. To również sztuka, aby dobrane dekoracje potrafiły z sobą harmonizować oraz się uzupełniać.

Słowa kluczowe: kompozycja, barwa, komunikacja wizualna, kontrast, projektowanie

ART OF INTERIOR DESIGN IN THEORY

Abstract

Creation of an interior defined by individual taste and aesthetic preferences of the client, stating its functionality, arrangements and decoration according to art of interior design. These are assumptions for the interior designer. And these we need to expect from him.

To make the audience familiar with interior design art we need to enumerate basic aspects which make the entirety.

1. COLOUR. Wherever it is present, it influences reception, first reaction, emotions. Certain combinations of colors best fit in interiors, as there are no such thing like a wrong colour, there are only wrong colour combinations.

2. LIGHTING. Light is an essential factor creating space. Both at home and at work, lighting influences outlook of the place and our mood. It is necessary to adjust light to a certain interior according to its purpose.

3. OUTSIDER SURROUNDING. Windows are the places where the interior connects to the outside surrounding. Providing suitable access of light and fresh air makes the rooms ready to live in. Showing the outside world windows create the impression of space and allow to make contact with nature.

4. DECORATION. Caring for details and clarity of forms is the next essential task in creating and arranging space. It is also art so that chosen decorations could complement and harmonize with each other.

Key words: composition, colour, visual communication, contrast, designing

Wstęp

Aby przybliżyć słuchaczom sztukę urządzania wnętrz, powinniśmy zapoznać się z podstawowymi składnikami przekazu wizualnego.

Z definicji w edukacyjnych izbach leśnych zajęcia odbywają się głównie z dziećmi i młodzieżą. Zatem wydaje się uzasadnione, aby oprócz treści merytorycznych w tych pomieszczeniach oddziaływały one również w obszarze mentalnych ich użytkowników. Poprzez prawidłowo zaprojektowany i zrealizowany układ przestrzenno-użytkowy izby leśnej możemy osiągnąć cele dydaktyczne w dziedzinie kultury wizualnej dzieci i młodzieży.

W osiągnięciu tego utylitarnego i ambitnego zadania pomoże nam wiedza, a raczej świadomość istnienia kardynalnych zasad budowania komunikatu wizualnego. Należy pamiętać, iż wnętrza to nie tylko funkcje i funkcjonalność. To oczywiste, iż warunkują one prawidłowe zachowanie ludzi w danej przestrzeni. Wnętrza to przede wszystkim system komunikatów wizualnych – nie mamy tu na myśli dosłowności, czyli napisów, znaków, piktogramów, ale niejako całość zjawiska uwzględniającą wszystko, co jest konieczne i co jest zamierzone. Aby to osiągnąć i powiązać w początkowej fazie projektowania, powinniśmy posługiwać się ogólnymi, abstrakcyjnymi pojęciami będącymi jednocześnie składowymi uniwersalnego języka sztuk wizualnych. Kształtowanie dobrze funkcjonalnego przekazu wizualnego wymaga posługiwania się tym językiem i „myślenia” w tym języku. Wymaga zatem znajomości podstawowych pojęć i ich znaczenia. Poniżej przedstawiamy je państwu i omawiamy.

Rozdział 1. KOMPOZYCJA. BARWA

Celem kompozycji jest osiągnięcie zamierzonego efektu plastycznego poprzez umiejętne dobranie kolorów, kształtów, proporcji, faktur i położenia przedstawia-

nych elementów, czasem na drodze porządkowania podobnych do siebie składników, a kiedy indziej poprzez zestawianie ich na zasadzie kontrastu.

Kolor wpływa na odbiór, postrzeganie, emocje. Pewne układy barw najlepiej sprawdzają się we wnętrzach, nie istnieje bowiem zły kolor, są tylko złe kompozycje kolorystyczne.

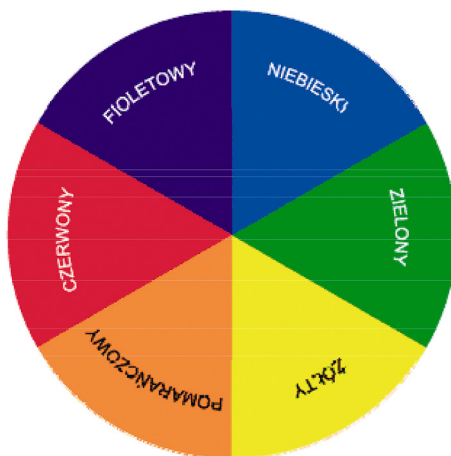
Barwy służą wzmocnieniu percepcji. Mogą sygnalizować różne treści.

W istotny sposób działają na psychikę człowieka. Odgrywają coraz większą rolę w estetyce współczesnych przedmiotów.

Łączenie kolorów powinno być przemyślanym zabiegiem, zgodnie z zasadami łączenia barw i z wiedzą z dziedziny psychofizjologii widzenia.

Wyróżniamy następujące:

- monochromatyczne – wybieramy jeden główny kolor, który następnie cieniujemy, tonujemy lub rozjaśniamy (dodając odpowiednio barwy czarnej, szarej lub białej),
- kontrastowe – wybierając na przykład fiolet, zieleń i piaskowy. Są to kolory, które stanowią dla siebie przeciwieństwa na kole barw,
- analogiczne – są one podobne do monochromatycznych z tą różnicą, że dodajemy do głównego koloru różne ilości innego głównego koloru, sąsiadującego z nim na kole barw.

Ryc. 1. Koło barw. Zasada uzyskania efektu kontrastu barwnego (źródło: zbiór własny)

Fig. 1. Circle of colour. Rule to acquire the effect of colour contrast

(source: private collection)

W zależności od nastroju, stylu uwzględniamy jego reprezentacyjny charakter i przeznaczenie oraz kompletujemy stylizacje z dbałością o rekwizyty i atrybuty nadające prestiż, szyk, styl i klasę.

Przykłady znaczeń dla niektórych kolorów:

- czerwień – dynamizm, ogień,
- zieleń – natura, przestrzenie łąk i lasów,
- brąz – gleba, oparcie, podstawa, to po czym stąpamy,
- biel – czystość,
- błękit – świeżość,
- fiolet – magia,
- żółć – blask, radość, optymizm,
- pomarańcz – ciepły i pełny energii,
- szary – to mgła, tajemnica, cień,
- czerń – noc, ciemność.

Podczas łączenia barw należy stosować umiar w ilości użytych kolorów, łatwiej jest wtedy osiągnąć zamierzony cel i wyeksponować rzeczy istotne lub zgodne z naszymi zamiarami. Zbytne nagromadzenie środków plastycznych, w tym również kolorów, tworzy wrażenie chaosu i w istocie powoduje szum informacyjny oraz znaczeniowy.

Fot. 1. Kontrast barw (fot. B. Krzciuk)
Photo 1. Colour contrast

Przykładowo możemy wybrać trzy główne kolory. Powinny one ze sobą współgrać na zasadzie kontrastu, albo na zasadzie podobieństwa. W wyborze koloru przydatne będzie koło barw.

Pary barw kontrastowych:

- czerwony – zielony,
- niebieski – pomarańczowy,
- żółty – fioletowy.

Fot. 2. Kontrast walorowy (fot. B. Krzciuk)
Photo 2. Value contrast

Tło stanowi podstawowy element odpowiedzialny za prawidłową ekspozycję. Pokazywane na nim elementy powinny odcinać się zgodnie z zasadami kontrastu walorowego, barwnego lub obydwu na raz. Wodząc okiem po pomieszczeniu, od razu zwracamy uwagę na ciemniejsze rzeczy. Stanowią one pewnego rodzaju punkty w przestrzeni.

Przedstawiony tutaj schemat dobierania kolorów jest jednym z wielu. Nie do każdego rodzaju pomieszczenia wypadaloby go zastosować. Na pewno znajduje doskonałe zastosowanie w mieszkaniach, biurach, szkołach, a nawet w sklepach i restauracjach.

Rozdział 2. ŚWIATŁO

Światło jest niezbędnym czynnikiem kreującym przestrzeń. Zarówno w domu jak i w pracy oświetlenie wpływa na wygląd miejsca i na nasze samopoczucie. Należy odpowiednio dobrać oświetlenie do danego pomieszczenia, ze względu na wykonywane w nim czynności. Dobrze zaaranżowane wpływa uspokajająco i spowalnia proces męczenia się.

W każdym pomieszczeniu powinno być oświetlenie ogólne. Można je zrealizować na wiele sposobów. Centralnie zamontowana lampa na suficie daje zdecydowanie najjaśniejsze światło. Innym sposobem może być umieszczenie kinkietów na ścianach lub rozmieszczenie lamp stojących. W przypadku tych drugich należy tak skierować promień światła, aby padał na sufit. Światło odbija się i rozprasza po całym pomieszczeniu.

Fot. 3. Światło (fot. B. Krzciuk)
Photo 3. Light

Oświetlenie miejscowe jest najstosowniejsze do pracy, do czytania, wtedy kiedy najbardziej angażujemy nasz wzrok. Takie oświetlenie powinno być mocne i punktowo skoncentrowane na wybranym miejscu.

W przypadku oświetlenia punktowego ważne jest, aby źródło światła nie raziło nas w oczy. Wskazane jest stosowanie kloszy, lub umieszczanie źródła poza zasięgiem wzroku (np. za plecami).

Światło często również spełnia funkcję dekoracyjną. Możemy podświetlić najciekawsze lub najistotniejsze miejsca w naszym pomieszczeniu, na które chcemy zwrócić szczególną uwagę. Światłem można także bawić się, stosując dodatkowe powierzchnie świecące lub puszczając je przez kolorowy pryzmat.

Rozdział 3. SFERA PRZENIKANIA WNĘTRZA I ZEWNĘTRZA

Ukazanie świata zewnętrznego we wnętrzu stwarza wrażenie przestrzeni i pozwala nawiązać kontakt z przyrodą. Światło dzienne zamknięte w ramie okiennej przenika do środka i w sposób spójny powinno łączyć się z klimatem wewnętrznym. Podobnie jak okna tak samo drzwi stanowią ważne punkty architektoniczne każdego wnętrza. To, jak się je potraktuje, ma ogromny wpływ na charakter, nastrój i styl pomieszczenia.

Powinniśmy pamiętać o strefie przenikania, gdyż nic nie dzieje się tylko w środku, wnętrze nie może być hermetycznie zamknięte.

Pamiętajmy, że są również obszary, na które trzeba zwrócić szczególną uwagę podczas kształtowania dobrze funkcjonalnego przekazu wizualnego.

Podsumowanie

Kreowanie wnętrza określonego indywidualnym gustem i preferencjami estetycznymi klienta, wyznaczenie jego funkcjonalności, aranżacje i dekoracje zgodnie z zasadami sztuki projektowania. Takie założenia powinny przyświecać nie tylko projektantowi, ale każdemu kto ingeruje plastycznie w obszar wizualny wnętrza.

Literatura

Młodkowski J. 1998. Aktywność wizualna człowieka. Warszawa
<http://www.n-design.pl/>
http://www.sztuka.net/palio/html.run?_Instance=www.sztuka.net.pl

Przemysław Tomaszewski

Anna Wrzesień

Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi
proto99@interia.pl, Anna_wrzesien@yahoo.co.uk